

HONDSKRUID

Anacamptis pyramidalis

(foto Jacco Van Beelen / Wikipedia)

S57

Beschermingsstatus

Rode lijstcategorieën

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijnsoort

Vogelrichtlijnsoort

Belangrijke leefgebieden

Korte soortbeschrijving

Soortkenmerken

Het Hondskruid is een orchidee van 30-60 cm hoog. De roze bloemen vormen in het begin van de bloei een opmerkelijke piramidale structuur, waaraan de Latijnse soortnaam ontleend is. De bloeitijd is vanaf eind mei tot eind juli.

Hondskruid verspreidt overdag een vanilleachtige geur om vlinders aan te trekken voor de bestuiving.

Biotoopvereisten

Het Hondskruid groeit op zonnige of soms licht beschaduwde plaatsen op matig droge tot matig vochtige, voedselarme, kalkrijke, humushoudende grond, op grazige hellingen, schraal grasland, bermen en duinen (vooral noordelijke hellingen).

S57

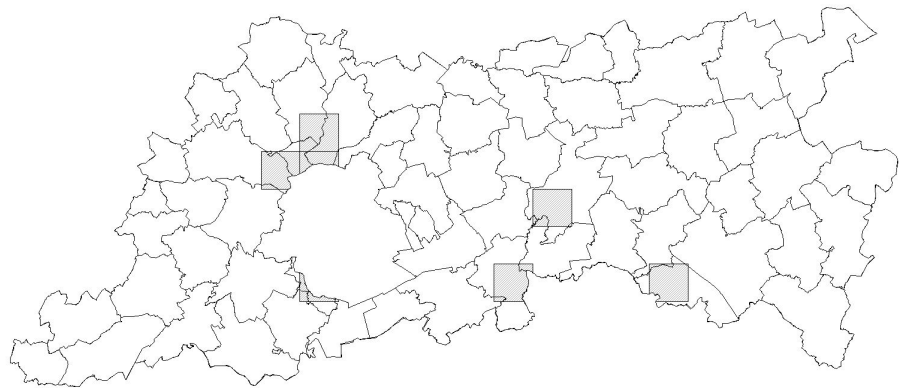

Foto: Droog, kalkrijk grasland als biotoop voor Hondskruid. (foto Econnection)

Voorkomen in de provincie Vlaams-Brabant

Regionale verspreiding

Hondskruid komt in de provincie Brabant uitsluitend voor in de Leemstreek. Vroeger, direct na de aanleg van de grote ring rond Brussel (R0), waren er uitgebreide groeiplaatsen op de pas aangelegde, brede bermen (Asse, Groot-Bijgaarden). Verder komt de soort nog voor te Heverlee en Overijse.

Inventarisatieonderzoeken

geen

Knel- en aandachtspunten

- De vegetatietypes waarin Hondskruid vaak aangetroffen wordt, zijn doorgaans sterk antropogeen beïnvloed, onder meer door graafwerken, spoorweg nabijheid, arduinsteenslag, en dergelijke meer, en beantwoorden niet aan het beeld van het voor de soort kenmerkende kalkgrasland.

Overzicht maatregelen

H4.12. Maaien

H4.13. Tegengaan van verbossing

S57.1. Bemesting

S57.2. Bodemverstoring

Landschaps- en habitatgerichte maatregelen

H4.12. Maaien

Twee maai beurten per jaar met afvoer van maaisel en/of extensieve begrazingsvormen die de jaarlijkse biomassa kan wegnemen. Een maaibeheer vanaf half juni en een tweede maal vanaf half september-half oktober verdient de voorkeur voor de soort. Indien voldoende verschraling is bereikt is één maaibeurt per jaar voldoende. Als alternatief kan gekozen worden voor extensieve begrazing.

H4.13. Tegengaan van verbossing

Door maaien of begrazen. De soort kan wel enige schaduw verdragen, maar bij het sluiten van de struiklaag verdwijnt ze snel.

Soortgerichte maatregelen

S57.1. Bemesting

Inwaai of inspoeling van bemesting vanuit de aanpalende landbouwgronden moet vermeden worden door een voldoende buffering te voorzien (grasstroken, struweel).

S57.2. Bodemverstoring

In bepaalde gevallen kan een verstoring van de bodem door bv. aanleg kabels, vergraving voor heraanleg e.d. een positief effect hebben door het ontstaan van geschikte vestigingscondities. Echter vaak dienen ook andere klimatologische en bodemkundige omstandigheden optimaal te zijn hiervoor. Het is gekend dat Hondskruid, evenals andere orchideeënsoorten, zich over honderden kilometers kunnen verspreiden door het stofzaad dat ze produceren. Dit kan door de wind meegenomen worden.

Financierings- en ondersteuningmogelijkheden

Algemeen

- Ondersteuning gemeentelijk natuurbeleid
- Subsidie voor de aankoop van natuurgebieden
- Landschapsteam

Soortgericht

- Bijzonder natuurbeschermingsproject

Habitatgericht

- Beheerovereenkomst verminderde bemesting voor een betere waterkwaliteit
- Beheerovereenkomst soortenrijke graslanden en akkers
- Beheerovereenkomst perceelsrandenbeheer

Lopende initiatieven

geen

Opvolgings- en evaluatiemogelijkheden

Opnemen van permanente kwadraten

Regelmatige opvolging van de vegetatieontwikkeling op vaste plaatsen met aandacht voor aandeel en ontwikkeling van Hondskruid en andere indicatieve en/of vegetatietyperende soorten.

S57

3

Referenties & verdere informatie

Publicaties

- Van Landuyt W., Hoste I., Vanhecke L., Van den Bremt P. Vercruyssen W. & De Beer D. (red.) (2006). Atlas van de Flora van Vlaanderen en het Brussels gewest. Nationale Plantentuin en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek i.s.m. Flo.Wer vzw. 1007 p.
- Vincent L., Verbeke W., Van Belle J., De Cock V., Verlindé R., Reheul D., Zwaenepoel, A., Van Den Berghe J. & Lievens F. (2006). Technisch vademecum grasland: harmonisch park- en groenbeheer. Afdeling Bos en Groen. Brussel. Belgium. 291 p.
- Weeda E.J., Westra R., Westra CH. & Westra T. (1985). Nederlandse oecologische flora. Wilde planten en hun relaties 5. IVN. Hilversum. 400 p.
- Zwaenepoel A., 't Jollyn F., Vandenbussche V. & Hoffmann M. (2002). Systematiek van natuurtypen voor de biotoop grasland. WVI, Brugge. 532 p.

Websites

- Kenniscentrum > Flora > Florabank
www.inbo.be/content/page.asp?pid=FLO_florabank
- Kenniscentrum > Flora > Atlas
www.inbo.be/content/page.asp?pid=FLO_atlas
- www.wilde-planten.nl/adderwortel.htm
- www.minInv.nederlandsesoorten.nl/Inv.db/Inv.db/i000252.html
- www.soortenbank.nl
- www.waarnemingen.be

Folders

geen

Advies

- Plantenwerkgroep